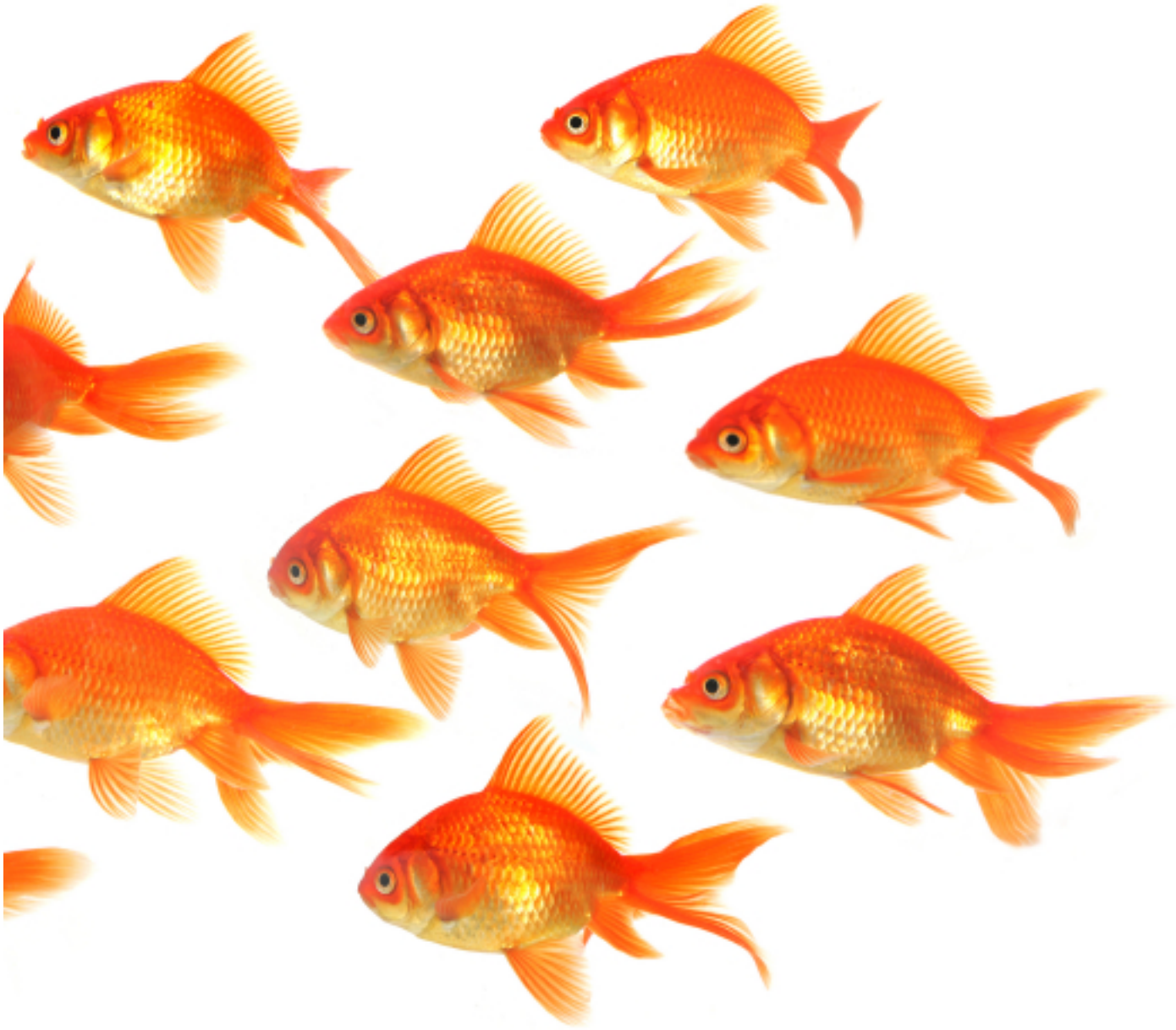

Σχετικά με την πρόταση για καθολική άρνηση πληρωμής του χρέους, η κινδυνολογία ότι δε θα έχομε χρήματα για μισθούς και συντάξεις, -δια στόματος ενός Πρωθυπουργού, μάλιστα, είναι εξοργιστική. Πώς, όμως, είναι δυνατή στην παρούσα φάση, η καθολική άρνηση του χρέους, χωρίς επιστροφή σε εθνικό νόμισμα δεν μπορώ να το φανταστώ. Περνώντας σε εθνικό νόμισμα, οι αναγκαίες εισαγόμενες πρώτες ύλες μπορούν ενδεχομένως να εξασφαλιστούν με συμφωνίες barter (ανταλλαγή πρώτων υλών με άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες). Θα κερδίζομε και κάποιο συνάλλαγμα από τον τουρισμό.

Φυσικά, επειδή οι εξαγωγές είναι εξαιρετικά αδύναμες, θα περιοριστούν οι εισαγωγές δραματικά (κυρίως σε καταναλωτικά αγαθά, αλλά όχι μόνο) και η μετάπτωση θα είναι μακρά και δύσκολη. Πιθανόν να καταρρεύσουν κάποιες τράπεζες. Βέβαια, η τεράστια ζημιά που θα υποστεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εν τέλει θα διαχυθεί σε όλους τους φορολογούμενους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτός άλλωστε είναι και ο σκοπός του διευθυντηρίου που ελέγχει σήμερα τους ευρωπαϊκούς θεσμούς: Να μεταφορτώνονται τα βάρη που προκύπτουν από τις αστοχίες των δυνατών, στις πλάτες των λαών της Ευρώπης.

Όμως, για να ξαναγυρίσομε στα δικά μας, θυμόμαστε ότι το χρέος είναι αποτέλεσμα σωρευμένων ελλειμμάτων εδώ και δεκαετίες. Ανεξάρτητα από την εξυπηρέτηση ενός ειδεχθούς χρέους που θα γίνει ασφαλώς επαχθέστερο, η ελληνική οικονομία παράγει πρωτογενή ελλείμματα. Το πρωτογενές έλλειμμα (λεφτά δηλαδή που μας λείψανε έτσι ή αλλιώς, χώρια τα τοκοχρεολύσια) του 2010 ήταν της τάξης των 10 δισεκατομμυρίων ευρώ. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να προβλέψει κανείς που θα κάτσει η μπίλια το 2011. Θα εξαρτηθεί από το γδάρσιμο από το μαχαίρι του «Μεσοπρόθεσμου», από τη συνεχιζόμενη αδιαφορία της κυβέρνησης στη μεγάλη φοροδιαφυγή, από την αισχροκέρδεια και γενικά από το ρυθμό του πάρτι που συνεχίζεται απρόσκοπτα στην υγεία του «κορόιδου».

Σχετικά όμως με την επιστροφή στη δραχμή, πρέπει να καταθέσω ότι μια οικονομία που βρίσκεται με διαλυμένη την παραγωγική της βάση και παράγει ελλείμματα, λειτουργώντας με το δικό της νόμισμα, παράγει και μεγάλο πληθωρισμό. Ο πληθωρισμός είναι ένας πρόσθετος «φόρος» που βαραίνει, κατά πρώτο και κύριο λόγο, τα χαμηλότερα εισοδήματα.

Γιατί έχει εθνικό ενδιαφέρον ο λογιστικός έλεγχος του δημοσίου χρέους: Η λογιστική άλλοτε είναι φοροτεχνική, άλλοτε όμως είναι η “επιστήμη” της διαχείρισης των δεδομένων. Τα δεδομένα, με τη σωστή διαχείριση, μετατρέπονται σε πληροφορίες. Με τις πληροφορίες εγκαλείς αυτόν που έκλεψε, να γυρίσει τα κλεμμένα. Αυτά με λίγα λόγια. Φυσικά θα χρειαστούν και οι απαραίτητες νομοθετικές παρεμβάσεις για να γκρεμιστεί το τείχος της γραφειοκρατίας που προστατεύει τους καταχραστές.
Υπό τις παρούσες συνθήκες παραμονής στο ευρώ: Οι δανειστές ζητάνε εγγυήσεις για τα πρόσθετα δάνεια που χρειάζεται άμεσα η χώρα, κι αυτό -αν θέλομε να αφήσομε κατά μέρος την άσκοπη επαναστατική γυμναστική- είναι απόλυτα λογικό. Αντί να ξεπουλάμε όσο-όσο την εθνική περιουσία, εναλλακτικά, μπορούμε να τους εκχωρήσουμε τις απαιτήσεις μας (α) από τις εκκρεμείς πολεμικές αποζημιώσεις που -όμως- φοβόμαστε να συζητήσουμε με τη Γερμανία και (β) τις μελλοντικές αξιώσεις, όπως θα στοιχειοθετηθούν, μέσω του λογιστικού

έλεγχου, απέναντι στους διάφορους που λυμαίνονται συστηματικά εδώ και δεκαετίες τις κρατικές προμήθειες.

Αφού εξασφαλιστεί η ταμειακή ισορροπία, με ψυχραιμία, νηφαλιότητα και από μηδενική βάση, μπορούμε να συζητήσομε πώς θα αυξηθούν τα έσοδα με την πάταξη –κατ' αρχήν- της μεγάλης φοροδιαφυγής και πώς θα μειωθούν τα έξοδα με την περιστολή της σπατάλης, του κρατικοδίαιτου παρασιτισμού και της διαφθοράς που συνεχίζεται απρόσκοπτα.

Παράλληλα με τα θέματα κρατικής πολιτικής, υποστηρίζω ότι η ανοικοδόμηση, επειδή και ο οργανισμός της δημόσιας διοίκηση νοσεί σοβαρά, δεν μπορεί να γίνει από πάνω προς τα κάτω, αλλά αντίστροφα: Δεν απομένει, λοιπόν, στις τοπικές μας κοινωνίες παρά να αυτοοργανωθούμε, να δικτυωθούμε μεταξύ μας και να αρχίσουμε να ανοικοδομούμε τα ερείπια που αφήνει πίσω της η εποχή των μπλε και των πράσινων καφενείων καθώς και των όψιμων παραφυάδων τους. Σ' αυτή την κατεύθυνση η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να ενηλικιωθεί πάραυτα και να αναλάβει τις ευθύνες της.

Αλέξανδρος Ι. Κατσανεβάκης
Χανιά 27-6--2011